

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 402/2016
15.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, Лидије Ђукић, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Небојша Жиловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради својине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3200/15 од 15.10.2015. године, у седници већа од 15.12.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3200/15 од 15.10.2015. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 10526/14 од 29.04.2015. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3200/15 од 15.10.2015. године, па се усваја тужбени захтев тужиоца АА из ... и утврђује да је тужилац ванкњижни власник на гарсоњери број ..., површине 13м² у приземљу стамбене зграде у улици ... број ... у ..., по основу наслеђа иза покојне ББ умрле ... године, што је тужена Република Србија дужна да призна и трпи, а под претњом принудног извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија да тужиоцу АА на име трошкова поступка исплати 176.950,00 динара у року од 15 дана по пријему судске одлуке под претњом принудног извршења.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10526/14 од 29.04.2015. године, одбија се тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди право ванкњижног власништва на гарсоњери број ..., површине 13м² у приземљу стамбене зграде у улици ... број ... у ..., по основу наслеђа иза покојне ББ умрле године, што је тужена Република Србија дужна да призна и трпи, као неоснован. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 28.500,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3200/15 од 15.10.2015. године, одбија се као неоснована жалба тужиоца и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 10526/14 од 29.04.2015. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да Врховни касациони суд о изјављеној ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП, а због потребе да се уједначи судска пракса.

Ценећи дозвољеност и основаност ревизије на основу чл. 404. и 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да су испуњени законски услови да се о изјављеној ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, као и да је ревизија основана.

Одредбом члана 404. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14) је предвиђено да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и ако је потребно ново тумачење права.. О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Иако се тужилац у ревизији позива на потребу да се уједначи судска пракса као основ за посебну ревизију, а при томе не указује на другачије судске одлуке у сличним чињенично-правним ситуацијама, чиме елиминира тај основ за посебну ревизију, по мишљењу Врховног касационог суда, у конкретном случају за ревизију по члану 404. ЗПП постоји други правни основ. То је потреба за новим тумачењем права, односно одредаба Закона о наслеђивању које регулишу право Државе да наслеђује у вези са одредбама Закона о основама својинскоправних односа које регулишу одржај.

Након што је овај суд нашао да у поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗКП, на коју пази по службеној дужности, утврђено је следеће чињенично стање:

Сада покојна ББ, бивша из ..., била је ванкњижни власник гарсоњере број ..., површине 13м² која се налази у приземљу стамбене зграде у улици ... број ... у ... и то на основу уговора о откупу стана који је закључила са Општином Палилула као продавцем 1995. године. Она је преминула ... године, а није сачинила завештање нити је закључила уговор о доживотном издржавању. По сазнању за чињеницу смрти, Јавни правобранилац Градске општине Палилула је 03.06.2005. године код Првог основног суда у Београду покренуо поступак за расправљање заоставштине. Пошто није било познато да ли оставила има наследнике, суд је у "Службеном гласнику Државне заједнице Србије и Црне Горе", "Службеном гласнику Републике Србије" и преко огласне табле суда објавио оглас у коме је позвао сва заинтересована лица која полажу право на наслеђе да се јаве суду у року од годину дана од дана објављивања огласа. Суд није објавио оглас у неком иностраном средству јавног обавештавања, а то је

могао по члану 208. став 3. Закона о наслеђивању. Како се у наведеном року нико није пријавио Први општински суд у Београду је донео решење О 1504/05 од 23.11.2006. године којим је непокретност предао Републици Србији на уживање. Тужилац је син сада покојне ББ и поднео је тужбу за утврђење права својине против тужене Републике Србије 10.06.2014. године. Нижестепени судови су нашли да је његов тужбени захтев неоснован, с обзиром да је Република Србија протеком 10 година од отварања наслеђа постала власник спорне непокретности и то по сили закона.

Закључак нижестепених судова да је тужиочев тужбени захтев неоснован није на закону заснован. По члану 8. став 4. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС" 46/95 и 6/2015) Република Србија је последњи законски наследник и по члану 29. став 1. истог закона она наслеђује ако нема законских наследника. Нижестепени судови су заузели став да то што није пронађен законски наследник ни по објављеном огласу, а у року из члана 209. став 1. Закона о наслеђивању ствара основ да држава постане власник непокретне имовине која је предмет наслеђивања по члану 209. став 2. истог закона. На тај начин је чињеница да законски наследник није пронађен изједначена са ситуацијом као да законског наследника и нема. Међутим, право државе да наслеђује се мора рестриктивно тумачити и то на тај начин да она наслеђује само када законског наследника заиста нема. Циљ установљења Државе као законског наследника је да се спречи настајање имовине без власника и тзв. лежеће наслеђе, а што би довело до правне несигурности. Самим тим произилази да појава законског наследника у било које време ствара основ да он од Државе која је постала формални власник протеком законских рокова, а тиме и пасивно легитимисана, потражује своје наследство. Такав закључак проистиче из одредбе члана 220. став 1. Закона о наслеђивању по којој право наследника да захтева заоставштину не застарева, а такав став није противан ни ставу 2. члана 221. Закона о наслеђивању по коме се не може дирати у правила о одржају, стицању од невластника и застарелости потраживања. Да би се могло говорити о одржају, нужна је фактичка власт на ствари, савесног држаоца уз протек законског рока по члану 28. Закона о основама својинскоправних односа при чему постоји и законска претпоставка о наследнику као држаоцу од тренутка отварања наслеђа (смрти оставиоца) по члану 73. истог закона. Очито је да постоји одређена неусклађеност између члана 209. став 2. и члана 21. у вези члана 221. Закона о наслеђивању у вези са поменутиим одредбама Закона о основама својинскоправних односа. Те неусклађености се морају тумачити у корист законских наследника јер се само на тај начин може остварити уставом зајемчено право на имовину из члана 58, као и право на имовину из члана 1. додатног протокола уз Конвенцију о људским правима и основним слободама.

Због свега напред наведеног, Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право због чега су и преиначене нижестепене пресуде и тужбени захтев тужиоца усвојен, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужилац је у спору успео, а трошкове определио и тражио и то на име писања поднесака, те судских такси на тужбу, првостепену одлуку, жалбу и другостепену одлуку. Полазећи од вредности предмета спора (динарска противвредност износа од 6.500 евра на дан подношења тужбе – 10.06.2014.

године) овај суд тужиоцу признаје накнаду за писање тужбе од 11.250,00 динара по АТ, писање жалбе 22.500,00 динара, као и таксе на тужбу, одлуку, жалбу и другостепену одлуку од по 35.800,00 динара, што износи свега 176.950,00 динара колико је тужиоцу и досуђено на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић